

Alumniberichten september 2006

Diner pensant en jubileumbijeenkomst 25-11-'05; Dick Pels

Op 25 november 2006 wordt met een speciaal 'diner pensant' gememoreerd dat Autarkeia 10 jaar zal bestaan op 12 december 2006. Dick Pels is bereid gevonden om dit maal zijn actuele dilemma's en overwegingen voor te leggen aan de verzamelde alumni en hun introduc e of partner. Het onderwerp? De titel is: 'Een zwak voor Nederland'. Waar gaat dat dan – filosofisch – over?

Een zwak voor Nederland

Een nieuw idee van Nederland is een onzeker idee van Nederland. Ons land vindt zijn historische trots niet in een sterke maar in een zwakke identiteit. Anders dan de fortuynisten en neopatriotten menen, moeten we daarom niet op zoek gaan naar een essentialistisch Hart van Nederland: een zwak voor Nederland is méer dan genoeg. Niet alleen is dat het beste uitgangspunt voor de integratie van de migrantenculturen in de Nederlandse samenleving, maar ook voor de integratie van onze eigen cultuur in Europa en de wereld. De zachtheid en kwetsbaarheid van de democratie vormt haar grootste kracht. Het belangrijkste argument voor de superioriteit van onze cultuur is niet dat wij de morele waarheid in pacht hebben, maar ligt juist in ons vermogen tot relativiseren. Dit relativiseringsvermogen en de tolerantie die zij vraagt is een belangrijker erfenis van het Verlichtingsdenken dan de harde zekerheden waar de Verlichtingsfundamentalisten tegenwoordig prat op gaan.

Als luisterrijke ambiance is gekozen voor het Stadskasteel Oudaen waar sommige leden nog goede herinneringen hebben aan een eerder 'diner pensant' onder de hanenbalken.

Locatie	Stadskasteel Oudaen
Aanvang	18.00u
Toegangsprijs leden	€ 15,00

en niet-leden € 30,00
NB Drank voor eigen
rekening
Informatie erna.kas@phil.uu.nl
(030-2531831)

Opgeven: tot uiterlijk 1-11 2006.

Voor die datum dient u:

1. Per giro betaald te hebben aan (Het gironummer is: 2294471, t.n.v. Autarkeia, p/a Steve Bikostraat 262, 3573 BG Utrecht);

Én

2. uw aanmelding per mail door te geven aan van.bockel@hetnet.nl

Geef uzelf tijdig op; vol=vol, er is een beperkt aantal plaatsen

DIES 1 april 2006

Autarkeia, verzorgde vanaf 14.00u een tweeluik voor het middagprogramma aansluitend op het thema van de Universiteitsdag "Verwondering en verlichting, de wereld als woon- en werkplaats ". Na een kort welkomstwoord van de voorzitter, startte Herman Philipse het eerste deel van het middagprogramma. Hij sprak over: "Wijsgerige Wereldconcepties van Descartes tot Heidegger". Hij gaf aan onder meer een drietal "scharnierpunten" te onderkennen in de wereldconcepties in het denken door de eeuwen heen. Die van Aristoteles-Descartes, die van Descartes-Kant en die van Kant-Heidegger. Kernpunten om van een scharnier te spreken, liggen bij o.m. de keuze omtrent de waarheidsvinding: analytisch of deductief, en bij de status van de wereldconceptie: a-priori of a-posteriori.

Philipse licht dit toe aan de hand van de verschillende filosofen; hoe zij dachten over: wiskunde, atomisme, essenties, empirie, dualisme, de natuurwetten & unificatie en de beleefde werkelijkheid. Afsluitend stelt Philipse dat het wijsgerige primaat wb. wereldconcepties niet meer wordt over genomen. En dat tegenwoordig de omgekeerde weg gevolgd wordt; d.w.z. unificerend vanuit de vakwetenschappen. De voorzitter overhandigt ten slotte een kleine attentie.

Na de thee vervolgde het programma met Miriam Sniijders over haar scriptie 'Cosmopolitan Citizenship and Inclusion in an International Context'. De reden voor de keuze van dit onderwerp was dat er tegenwoordig veel problemen overschrijdende grenzen bestaan; milieu, vluchtelingen. En dat er eigenlijk geen legitimerende theorieën over zijn. In de praktijk zijn er wel aan aantal benaderingen te onderscheiden, zo vertelt Miriam: die vanuit de staat en die vanuit het individu (kosmopolitisch). Ook zijn er morele invalshoeken te onderkennen.

Realistische staten zijn belangrijkste actoren in het totale systeem (Rawl's Law of People). Vanuit deze hoek wordt dwang als acceptabel gezien en zijn er geen morele consideraties. Bij een andere invalshoek, spelen morele overwegingen wegens wel mee. Overwegingen van universele relaties en van een individuele universeel algemeenheid waardoor de rechtmatigheidsaanspraak beperkt wordt. Voorwaarden hiervoor zijn dat ieders belangen gelijkwegend meegenomen en dat er duidelijkheid is over representatie. Allerlei zaken spelen daarbij een rol; burgerschapsdefinities, rechtspunten (representatie en autonomie; civiel, politiek en sociaal), autonomie (Kant beziet het rationeel: deelname aan politieke autonomie geldt niet alleen jegens de staat, ook breder) en de diverse historische ontwikkelingen.

Miriam komt er toe, een onderscheid te maken tussen verschillende kosmopolitische invalshoeken: historisch, moreel en politiek. Bij het historische wordt het burgerschap beperkend gerelateerd aan het lidmaatschap van een gemeenschap (politiek lidmaatschap) Bij het morele gaat in op eigendomsrechten en mensenrechten, bij het politieke over statenrelaties.

Na een vragenronde en een korte discussie werd de middag met een gezellige borrel afgesloten. De alumni maakten ruim gebruik van de mogelijkheid om na en bij te praten.

Foto's van Nico Krijn, waarvoor dank

Nieuws van de faculteit

- Rosalie Lemhoff is op 1 juli 2006 bij de subfaculteit komen werken als docent-onderzoeker Logica.
- Prof.dr. Deryck Beyleveld (ethicus) bezet van september t/m november De Belle van Zuylen wisselleerstoel. Op 13 september heeft hij zijn openbare rede gehouden met als titel 'Creating Mice with Human Brains: A Case Study in Bioethics'

Quo vadis?

*Alumni aan het woord; in 5 regels (of een paar meer ;-)). In deze nieuwsbrief: **Wil van Bockel-Jagtenberg**. Wat doet u (werk en privé)? Wat doet u met filosofie? Wat wilt u doen met filosofie? Wat wilt u dat Autarkeia voor u doet?*

Als freelance filosoof geef ik filosofieles op de Volksuniversiteiten Den Bosch, Oss en Boekel. Daarnaast organiseer ik conferenties voor de Internationale School voor Wijsbegeerte (ISVW) te Leusden. Soms geef ik ergens een lezing of voordracht. Als vrijwilliger leid ik één keer in de drie maanden het Filosofisch café in Breda, wat daar iedere derde zondag van de maand wordt georganiseerd.

Ook privé ben ik nog met filosofie bezig. Zo heb ik mij aangesloten bij een filosofische leesclub: de Notenboom.

Autarkeia draag ik uiteraard een warm hart toe. Met veel plezier zit ik nu al een aantal jaren in het bestuur. Ik hoop dat steeds weer nieuwe leden zich zullen aanmelden, ook voor het bestuur, zodat er vernieuwende en interessante ideeën blijven ontstaan.

Berichten van het bestuur

- Het bestuur verwelkomt binnenkort Nico Krijn. Nico heeft zich al een keer "voorgesteld" via de Quo Vadis rubriek (nieuwsbrief 17, februari 2005).
- De contributie 2007. Het bedrag wordt gewijzigd: € 8,= (acht EURO).
- De alumni vereniging van UU filosofen Autarkeia bestaat op 13 december 2006 precies 10 jaar.

Alumn'ukjes

- 1. Oproep.** Het bestuur van Autarkeia zoekt nog 2 nieuwe alumnibestuurleden (vrijwilligers). Profiel: gelet de wenselijke samenstelling van het bestuur is er een voorkeur voor jong en actief in de filosofie. De tijdsinvestering is beperkt. Per jaar vergaderen we ± 3 keer anderhalf uur (en praten even bij op heel veel andere zaken). Ook de tijdsinvestering voor het organiseren van activiteiten is beperkt. Per jaar organiseren we 2 bijeenkomsten; een openbare Dies-activiteit en een besloten verenigingsactiviteit in het najaar. Dat kost een uurtje (of twee) én je bent er zelf bij. Voor het bestuurswerk is reiskostenvergoeding mogelijk. Aanmelden; via een van de bestuursleden.
- 2. Van de Autarkeia nieuwsbrieven vindt u een selectie op de website van de faculteit.** Na www.phil.uu.nl kiest u voor 'Onderwijs' en voor 'Na het afstuderen'. Daar kunt u klikken op de alumni -site van AI als van Autarkeia. Op de Autarkeia-pagina zult u pas over 2 tot 4 weken déze nieuwsbrief aan treffen. Leden hebben immers een streepje vóór.
- 3. e-Nieuwsbrief universiteit Leuven:** www.kuleuven.ac.be/nieuwsbrief
- 4. Adressen filosofische café's in Nederland en België (-aug 2006-)**
Amsterdam Felix en Sofie ; Locatie: Felix Meritis, Keizersgracht 324, Amsterdam

Dinsdag 19 september 2006: De andere werkelijkheid.

Column; Philippe Lepers over De wereld volgens Jean Baudrillard; Bijna-Doodervaringen. elke derde dinsdagavond van de maand, 20.00, gratis
<http://www.felix-en-sofie.nl> tel. 020- 6231311

Socratisch Café Het Nieuwe Trivium Huize Lydia, Roelof Hartplein 2a, 1071 TT, Amsterdam Organisatie:, tel. 020- 6629497 info:
www.hetnieuwetrivium.nl E: info@hetnieuwetrivium.nl /
elleke.aulman@hetnieuwetrivium.nl

(maandelijks, 15.00 - 18.00, 12,50 euro)

Het Filo-café van Dries Boele tweewekelijks: de eerste en derde zondag van de maand. Organisatie en gespreksleiding: Drs. Dries Boele (020-6867330) Aanvang: 15.00 uur, Toegang: gratis Locatie: Hotel de Filosoof, Anna Vondelstraat 6, Amsterdam (De Anna Vondelstraat is een zijstraat van Vondelstraat (einde) en Overtoom (ca # 270).)

Antwerpen

Filosofisch Café Antwerpen **10 september 2006: moderator: Sandra Aerts** Locatie: café Den Hopsack, Grote Pieter Potstraat 24, Antwerpen
www.filosofisch-cafe.be elke tweede zondagmiddag (14.00) van de maand, gratis

Apeldoorn Filosofisch café Apeldoorn maandelijks, elke tweede woensdagavond van de maand,

19.30 <http://filosofo.jang.nl/cafe/index.html> E: filocafe@jang.nl

Arnhem Wijzer in het Oosten tweemaandelijks, zondagen 16.00 -18.00

Café van Musis Sacrum (Schouwburg van Arnhem), info:
w.vdvlist@chello.nl en pauljohn.peters@wxs.nl

Breda

Filosofisch Café Breda **Locatie: Café Het Hijgend Hert (Pasbaan 7, Breda)** 17 september 2006, moderator: Will van Bockel Muziek, column (Miriam van Reijen) Frequentie: elke derde zondag van de maand, 14.00 - 17.00

Toegang: gratis Info: 076 - 561 43 92 (Josje Claes) www.wijsgeer.nl/filosofisch_cafe.

Groningen

Philos 12 september 2006: Petra Bolhuis, over Epicuristen en Stoïcijnen. 19 september 2006: Iteke Weeda, Liefde in vele facetten. 26 september 2006: Sarah Zoutewelle-Morris, Kunst: een overbodige luxe of een vernieuwende kracht in de maatschappij? Schimmelpenninckhuis, Oosterstraat 53, 9711 NR, Groningen www.filosofischcafegroningen.nl
E: filosofischcafegroningen@hotmail.com en wavdam@euronet.nl
tel. 050- 4090366/ 050-5264727 elke dinsdagavond (20.00), toegang: 3,50 euro

Leiden

filosofische borrel Camino Real, Doelensteeg 8 te Leiden, incidenteel op een avond; filosofischeborrel@hotmail.com.

Leusden, ISVW Café des Idees, **Woensdag 27 september 2006, 16.30, Thema: Integriteit.** Aanmelden: 033-4650700/ receptie@isvw.nl/
www.isvw.nl onregelmatig, 4x per jaar info: www.isvw.nl ; tel. 033- 4650700

Leuven Filosofisch Café Leuven, **elke tweede dinsdagavond van de maand van 19h - 21.15h.** Locatie: Café Vandevelde, in de openbare bibliotheek Rijschoolstraat 4, 3000 Leuven Moderatoren: An Mortelmans (12 september), Richard Anthone (10 oktober) Deelname gratis.an.mortelmans@telenet.be

Luik Donderdagavonden <http://www.leep-liege.com/twodescphotos2.html>

Maastricht **Filosofisch café Maastricht** iedere tweede zondag van de maand, 15.00 - 17.00, gratis De Toren van Rossi, Bonefantenumuseum, Céramique 250 info:

info@filosofiecafemaastricht.nl www.filosofiecafemaastricht.nl

Nijmegen

Dinsdag 5 september 2006: Thema : Hoe reëel is een virtuele vriendschap? Met René Boomkens en Marcel Becker. Filosofisch Café Nijmegen; Organisatie: Stichting Filosofie & Maatschappij Locatie: Café Trianon, Berg en Dalseweg 33, Nijmegen frequentie: iedere eerste dinsdag van de maand Aanvang: 20.00, toegang 2 euro

info: info@filosofisch-cafe.nl ; www.filosofisch-cafe.nl contactpersoon: Elianne Muller (tel. 024- 3563753)

Rotterdam

Arminius Rotterdamse filosofisch Café info:

anz@consultant.com website: www.arminius.nu email: info@arminius.nu telefoon: 010- 4363800 ; ma -wo-vrij tussen 10.00 - 13.00

Tilburg

Woensdag 20 september 2006: Je leven een feest met cut en paste....Met Frans Maas en Trans Luv Airlines. Salon Arnon, Paradox, Hoek Willem II straat en Telefoonstraat, Tilburg woensdagavond, 20.00 www.uvt.nl/cwl info: J.A.Schiks@uvt.nl 013- 4663183

Universiteit Tilburg (met name gericht op middelbare scholieren) l.m.jongen@uvt.nl tel. 013- 4663357/ 4662614

Zevenaar Volksuniversiteit Zevenaar, Oranjelaan 10, 19.30 - 22.30, 5 euro www.volksuniversiteit.nl/zevenaar tel. 0316-333443

Zwolle

Filosofisch café Zwolle De Atlas, Ossenmarkt 9, Zwolle maandelijks, derde maandag avond van de maand, 19.30, 6 euro
trijntje.gosker@hetnet.nl en bebskamp@wxs.nl

WWW Voor zo'n 300 Filosofische café's in de rest van de wereld, met name in Frankrijk, zie de (helaas al een tijd niet meer bijgewerkte lijst) <http://www.philos.org>

Wel heel mooi en actueel is de site van een filosofisch café in Peru met veel links: <http://www.buhorojo.de/cafe filo.html>,

5. (05-07-2006) Persbericht: Oudeboeken op het net: onderzoek makkelijker

De minister investeert 3,8 miljoen in het digitaal toegankelijk maken van bronnen voor de geesteswetenschappen. Onder de geesteswetenschappen vallen onder meer taal- en letterkunde, cultuur en geschiedenis, filosofie, theologie en archeologie. Meer info:

<http://www.minocw.nl/persberichten/12001>

6. Martha Nussbaum

Martha Nussbaum ontving op 9 maart in Den Haag een eredoctoraat aan het Institute of Social Studies (www.iss.nl).

7. Boeken (nieuwe aanwinsten in de bibliotheek)

- **Doekle Terpstra: filosofie vast onderdeel HO** Jongeren van nu willen verantwoordelijkheid nemen voor de maatschappij en de aarde om hen heen. Bij het zoeken naar idealen hebben ze inspirerende verhalen nodig van leiders, ook in het onderwijs. Daarom zou filosofie in het hoger onderwijs een vast onderdeel van het curriculum moeten worden. Dit zei Doekle Terpstra in Nijmegen bij de jaarlijkse Titus Brandsma-lezing waarin ieder jaar een bekende Nederlander reflecteert op de rol van spiritualiteit in de samenleving. Lees verder <http://www.scienceguide.nl/article.asp?articleid=100962>
- **WIJS 03.68 BOD The Body and the Self, ed. José Luis Bermúdez e.a.** Het 376 pagina's tellende boek geeft via een reeks van artikelen een beeld van de relatie tussen zelfbewustzijn en de aard van lichaamsbewustzijn. Het is extra interessant dat de bijdragen zowel van psychologen als filosofen afkomstig zijn. In zekere zin herhaalt het de formule van Popper en Eccles (The Mind and its Self) waarin ook een filosoof en een gespecialiseerd hersenfysioloog-chirurg in discussie ging over het MBP (Mind Body Problem).
De auteurs van Body and the Self pakken de vraag op, hoe we onszelf interpreteren als één object door ons lichaamgebruik. Eén opmerkelijke passage om te 'prikkel'en? Zie daarvoor is de bijdrage van Cole en Paillard wellicht interessant; over leven zonder zintuigen en zonder proprioceptie (studies van gedeafferentieerde individuen), waarbij zo'n persoon vaak het lichaam als machine interpreteert.
- **ETH CA 2005 05 Human Identity and Bioethics, David De Grazia.** Biotechnologie en biogenetica kunnen misschien iets betekenen voor boven genoemde 'gedeafferentieerde' individuen. Grazia probeert in zijn 300 pagina's tellende boek een relatie te leggen tussen de filosofische 'numerical identity' benadering en de beschrijvende, 'persoonlijke

identiteitsbenadering' van niet-filosofen. Kortom, een basisboek voor verdere verdieping als bioethiek het hoofdthema is.

- **ETH AT 1995 09 Computers, ethics and social values, Deborah G. Johnson, Helen Nissenbaum** Het ruim 700 pagina's tellende boek over computers en ethiek & sociale waarden uit 1995 is in veel opzichten interessant. Ook hier is sprake van een bundel van artikelen over toentijdse vraagstukken. De titels zijn bijna identiek aan hedendaagse artikelen over diezelfde vraagstukken. Terwijl er zoveel qua de techniek en vermogen aan de computer veranderd is sinds 1995.
- **ETH DDD 2001 05 The Animal Question, Who Nonhuman Animals Deserve Human Rights, Paola Cavalieri.** Na gedeafferentieerde individuen, bioethiek en computer, een boek over 'the final frontier' tussen mens en dier. Met 184 pagina's is het een bescheiden boekwerk ten opzichte van de anderen. Via een dialectisch argument, komt Cavalieri tot de conclusie dat ook sommige nonhuman animals binnen het minimalistisch domein vallen van 'equity' en 'equality' en derhalve niet als dingen mogen behandelen. Welke dieren? Zie o.m. het hoofdstuk over 'speciesism'.

Filosofie nú

Wat leert de filosofiestudent nú? Wat leest zij/hij? Veel readers ongetwijfeld. Maar de studiegids licht wellicht een tipje van de sluier op; een boekenlijstje misschien? Het lijstje wordt uitgebreid met ...

de avondopleiding van het doctoraal hoofdvak GF *). Dezelfde literatuur als de voltijds studenten of niet? Ja dus; readers, artikelen, bij Staat en individu II, duikt Wootton weer op (zie Nieuwsbrief zomer 2004), bij kennistheorie de selectie van teksten van grote filosofen (Descartes; Principia philosophiae, Locke's Essay, Hume's Enquiry Concerning Human Understanding, Kant's KdrV; zie Nieuwsbrief 26 nov. 2005). Voor een nieuw stukje leesplezier belanden we bij de GF-Master (dag-)opleiding met Desartes' Philosophical Writing (vertaling van John Cottingham et.al., vol. 1, Cambridge, Cambridge UP.
Wordt vervolgd.

*) Geschiedenis van de Filosofie; één van de drie mogelijke hoofdvakken. De andere twee zijn TF (Theoretische) en PF (Praktische filosofie).

Internet Philosophique

Via gerichte zoekopdrachten is natuurlijk met Google, Lycos, Alta Vista, Yahoo en talloze andere zoekmachines na te zien wat er recent zoal op het terrein van de filosofie op internet gebeurd is. Maar er zijn ook talloze e-nieuwsbrieven die een dergelijke attenderingsfunctie vervullen.

- www.knaw.nl/bakunin/
- Wetenschapsfilosoof Professor John Dupré BA, MA, DPhil (Oxon), PhD (Cantab) www.huss.ex.ac.uk/sociology/staff/dupre/index.php
- www.forumeuropesecultuur.nl/POPPER_LEZINGEN.htm
- eNieuwsbrief nr. 56, van www.leren.nl (gespecialiseerd in e-leren) over (On)logisch denken:
 - Dossier denkfouten. Een overzicht van drogredenen en logische denkfouten www.fallacyfiles.org/

- Drogredenen en de kunst van het debatteren. Een overzicht van drogredenen die mensen bewust of onbewust regelmatig gebruiken in een discussie. www.csun.edu/~dgw61315/fallacies.html
- Enkele deugden van rationeel denken zijn nieuwsgierigheid, loslaten, bewijs, argumentatie, waarneming, eenvoud, bescheidenheid, perfectionisme, nauwkeurigheid en studie.
<http://yudkowsky.net/virtues/>
- Meer over argumenteren en overtuigen.
[www.leren.nl/rubriek/persoonlijke vaardigheden/communiceren/argumenteren/](http://www.leren.nl/rubriek/persoonlijke_vaardigheden/communiceren/argumenteren/)

Adressen van de bestuursleden

e-mail: bureau@phil.uu.nl.

vz. Bernard Verlaan email bjernv@dds.nl.

***De contributie bedraagt € 7,= (zeven EURO) per jaar, t/m 2006. Per 2007 wordt dat € 8,= (acht EURO) per jaar. Het gironummer is 2294471, t.n.v. Autarkeia, p/a Steve Bikostraat 262, 3573 BG Utrecht. Facultaire contact persoon: Erna Kas:
Erna.Kas@phil.uu.nl***